

Державна установа «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої  
Національної академії медичних наук України»

Схвалено Вченою радою  
ДУ «НІТ ім. Л.Т.Малої НАМН У»  
Протокол № 9 від 26.09.2023 р.



В.О. директора  
ДУ «НІТ ім. Л.Т.Малої НАМН У»  
член-кор., проф.  
Галина Фадесенко

**ПОЛОЖЕННЯ**  
**про освітньо-наукову програму підготовки здобувачів третього**  
**(освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня доктора філософії**  
**в Державній установі «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої**  
**НАМН України»**

## 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. «Положення про освітньо-наукову програму підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в Державній установі «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України» (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 31.07.2014 р.; Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 30.12.2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 347); Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 20.12.2015 р.; Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261; наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» від 01.06.2016 № 600; Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG-2015); Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 11.07. 2019 р. № 977, на підставі Статуту ДУ «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України» (далі – Інститут) та інших нормативних документів Інституту.

1.2. Дане Положення є складовою частиною внутрішньої системи забезпечення якості освітньої та наукової діяльності установи. Положенням визначаються основні засади, принципи та особливості розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та закриття освітньо-наукової програми (далі – ОНП) та навчальних планів здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» незалежно від форми навчання.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

**Здобувач освіти** – здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії (далі – здобувач);

**Студентоцентризований підхід** – розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітньо-наукового процесу. Студентоцентризований підхід передбачає розроблення освітніх програм, які зосереджуються на результатах навчання, враховують особливості пріоритетів особи, що навчається, ґрунтуються на реалістичності запланованого навчального навантаження, яке узгоджується із тривалістю освітньої програми, передбачає взаємоповагу між всіма учасниками освітнього процесу, забезпечення адекватної вибіркової частини дисциплін, участь здобувачів у системі внутрішнього забезпечення якості освітньо-наукового процесу в ДУ «НІТ ім. Л.Т. Малої НАМН У».

**Індивідуальна освітня траєкторія** – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду,

ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план;

**Компетентність** – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити наукову, професійну та/або подальшу навчальну діяльність;

**Освітній процес** – система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на набуття, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей в осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості;

**Освітня діяльність** – діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті;

**Ступінь** – кваліфікація вищої освіти, що, як правило, присвоюється після успішного завершення освітньої програми на певному циклі/рівні вищої освіти.

**Національна рамка кваліфікацій** – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів.

**Освітньо-наукова програма** (далі – ОНП) – система освітніх компонентів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

**Навчальний план** підготовки доктора філософії (обсягом 30—60 кредитів ЄКТС) – документ, що містить інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та кількість годин, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю. Освітньо-наукова програма та навчальний план підготовки доктора філософії складаються з освітньої та наукової складових.

**Структурно-логічна схема підготовки** – це наукове і методичне обґрунтування процесу реалізації освітньо-наукової програми підготовки та основа для створення навчального та робочого навчального планів;

**Гарант освітньо-наукової програми** – керівник робочої проектної групи з розроблення, реалізації, моніторингу та перегляду освітньої програми.

**Проектна (робоча) група** – складається з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють в Інституті за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і не входять (входили) до жодної проектної групи такого або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі (крім проектної групи з цієї ж спеціальності в даному закладі).

**Індивідуальний план роботи здобувача** – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освітньо-наукової програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та створюється закладом у взаємодії із здобувачем освіти. Містить дві складових: індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи. Індивідуальний навчальний план формується на основі навчального плану і повинен містити перелік дисциплін за вибором здобувача в обсязі, що становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС.

**Навантаження аспіранта** – час, який необхідний аспіранту для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання.

**Заліковий кредит ЄКТС** – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин.

**Академічна година** – це мінімальна облікова одиниця навчального часу. Тривалість – 45 хвилин. Дві академічні години утворюють пару академічних годин (“пара”).

**Навчальний семестр** – складова частина навчального часу здобувача. Тривалість семестру визначається навчальним планом та графіком освітньо-наукового процесу.

**Навчальний курс** – завершений період навчання здобувача протягом навчального року. Тривалість перебування здобувача на навчальному курсі включає час навчальних семестрів, підсумкового контролю, канікул. Початок і закінчення навчання здобувача на конкретному курсі оформляються перевідним наказом.

**Програмні компетентності** – найбільш важливі компетентності, що визначають специфіку програми та включаються в Профіль програми. Очікується, що програмні компетентності однакових програм в різних навчальних закладах є подібними чи порівнюваними між собою;

**Програмні результати навчання** – стандартизований набір тверджень, які виражають те, що здобувач повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми;

**Профіль програми** – невід’ємна частина опису програми, створена для представлення в усталеній формі основної інформації про освітню програму. Дозволяє точно позиціонувати освітню програму серед інших, співвіднести з тематикою наукових досліджень, що полегшує її розуміння всіма основними зацікавленими особами (стейкхолдерами): здобувачами, роботодавцями, дослідниками, викладачами, агенціями забезпечення якості тощо. Визначає предметну область, до якої належить дана освітня програма, її освітній рівень та специфічні особливості даної програми, які відрізняють її від інших подібних програм.

**Результати навчання** – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які

особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

## **2. СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ**

### **2.1. Структура ОНП**

– титульний аркуш (відомче підпорядкування закладу, назва закладу, назва ОНП, термін введення);

I. Передмова (ПБ, посади розробників освітньо-наукової програми, тощо);

II. Профіль Освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії:

1. Загальна інформація.

- Повна назва наукової установи.
- Повна назва кваліфікації мовою оригіналу.
- Офіційна назва освітньо-наукової програми.
- Тип диплому та обсяг освітньої програми.
- Наявність акредитації.
- Цикл/рівень.
- Передумови.
- Мова(и) викладання.
- Основні поняття та їх визначення.

2. Мета освітньо-наукової програми.

3. Характеристика освітньо-наукової програми:

- Рівень вищої освіти.
- Ступінь вищої освіти.
- Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація).
- Форма навчання.
- Освітня кваліфікація.
- Кваліфікація в дипломі.
- Орієнтація освітньої програми.
- Основний фокус освітньої програми та спеціалізації.
- Опис предметної області.
- Академічні права випускників.
- Обсяг програми у кредитах ЄКТС.

4. Здатність випускників освітньо-наукової програми до працевлаштування та подальшого навчання:

- Здатність до працевлаштування.
- Подальше навчання.

5. Викладання та оцінювання:

- Викладання та навчання.
- Оцінювання та контроль успішності.

6. Програмні компетентності:

- Інтегральна компетентність.
- Загальні компетентності (ЗК).
- Спеціальні (фахові) компетентності (ФК).
- Програмні результати навчання (ПРН).

#### 7. Ресурсне забезпечення реалізації програми:

- Специфічні характеристики кадрового забезпечення.
- Специфічні характеристики матеріально-технічне забезпечення.
- Специфічні характеристики інформаційно-методичного забезпечення.
- Нормативні посилання.

#### 8. Академічна мобільність:

- Національна кредитна мобільність.
- Міжнародна кредитна мобільність.

#### 9. Основні компоненти освітньої програми:

- Розподіл змісту освітньої програми та навчального часу за циклами підготовки (освітня складова).
- Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність.

#### III. Атестація здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти:

#### IV. Характеристика системи внутрішнього забезпечення якості підготовки здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

#### Додатки:

- Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми.
- Матриця відповідності програмних компетентностей основним компонентам освітньої програми.
- Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними основними компонентами освітньої програми.

### **2.2. Навчальний план ОНП**

На підставі освітньо-наукової програми за спеціальністю розробляється навчальний план, що визначає:

- графік навчального процесу;
- зведені дані про бюджет часу у тижнях;
- відомості про державну атестацію;
- план навчального процесу;
- перелік обов'язкових (нормативних) дисциплін, дисциплін за вибором та їх обсяг у кредитах ЄКТС;
- розподіл контрольних заходів за дисциплінами та семестрами;
- розподіл годин за дисциплінами за курсами і семестрами;
- співвідношення аудиторного навантаження до загального обсягу навчального навантаження;
- послідовність вивчення дисциплін;
- форми проведення навчальних занять та їх обсяг;
- форми підсумкового контролю.

## **3. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ, ВІДКРИТТЯ І ЗАКРИТТЯ ОНП**

### **3.1. Розроблення та затвердження ОНП**

ОНП розробляється на основі стандартів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня з врахуванням вимог професійних стандартів у відповідній

професійній галузі або за відсутності стандартів на основі Національної рамки кваліфікацій відповідного рівня освіти.

#### 3.1.1. Етапи розроблення ОНП:

I етап – формування проєктної (робочої) групи та призначення гаранта освітньої програми.

II етап – аналіз актуальності ОНП та оцінювання достатності наявних ресурсів;

III етап – визначення профілю ОНП;

IV етап – визначення освітнього змісту ОНП та розроблення навчального плану;

V етап – розроблення системи оцінювання якості ОНП з метою її удосконалення.

#### 3.1.2. Формування проєктної (робочої) групи та призначення гаранта освітньої програми

- нова ОНП розробляється за ініціативою адміністрації Інституту з аналізу досвіду вітчизняних та зарубіжних закладів вищої освіти у частині їх тривалості, переліку навчальних дисциплін, рівня викладання;
- на період розроблення ОНП створюється проєктна (робоча) група з числа наукових, науково-педагогічних співробітників Інституту;
- проєктну (робочу) групу очолює гарант ОНП;
- гарантом ОНП призначається із числа наукових, науково-педагогічних працівників Інституту, який має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до ОНП спеціальністю, відповідає критеріям чинного законодавства та визначений відповідальним за реалізацію цієї освітньої програми
- гарант освітньої програми може бути керівником лише однієї ОНП.
- завданнями діяльності проєктної (робочої) групи є розроблення (обрання виду ОНП; визначення форми навчання та організації освітнього процесу; визначення освітніх компонентів, розробка навчальних планів та інших нормативних документів, що організаційно супроводжують процес підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною ОНП з врахуванням рекомендацій наукового відділу; рекомендацій отримані при громадському обговоренні відповідної ОНП; узагальнення пропозицій та формування рекомендацій з вдосконалення існуючої ОНП, моніторинг та перегляд (внесення відомостей щодо ОНП та навчальних планів до ЄДЕБО; здійснення контролю за реалізацією ОНП науково-педагогічними працівниками Інституту, забезпечення процедур зовнішнього оцінювання (акредитація), самооцінювання та інші необхідні процедури;
- дострокове припинення роботи й призначення нового гаранта ОНП і членів проєктної (робочої) групи здійснюється на підставі наказу директора установи.
- у разі розроблення спільної ОНП створюють проєктну (робочу) групу, до складу якої входять представники всіх учасників-партнерів, які беруть участь у реалізації нової спільної.

#### 3.1.3. Аналіз актуальності ОНП та оцінювання достатності наявних ресурсів.

Аналіз актуальності ОНП відбувається у наступні етапи:

- встановлення суспільної потреби в розробленні ОНП шляхом консультацій з зацікавленими сторонами (здобувачами вищої освіти, роботодавцями, науковою спільнотою тощо);
- з'ясування виконання основних умов запровадження ОНП, аналіз ринку освітніх послуг і можливості позиціонування на ньому ОНП, аналіз ринку праці, на який орієнтовано нову ОНП, можливостей майбутнього працевлаштування випускників;
- проєктна (робоча) група за результатами консультацій з профільними службами Інституту здійснює попереднє загальне оцінювання достатності наявних ресурсів (кадрових, фінансових, організаційних та ін.) для її реалізації та потреби залучення зовнішніх ресурсів.

#### 3.1.4. *Визначення профілю ОНП:*

Профіль ОНП визначається проєктною (робочою) групою установи і викладається у її вступі. Профіль ОНП визначається її метою, загальними та фаховими компетентностями, що мають бути досягнуті в результаті навчання, програмними результатами навчання з урахуванням Національної рамки кваліфікацій, вимог стандартів вищої освіти (за наявності) та встановлення необхідного обсягу ОНП у кредитах ЄКТС.

При формулюванні програмних компетентностей та результатів навчання слід забезпечити активну роль представників роботодавців в процесі формування компетентнісного опису моделі майбутнього науковця. Програмні компетентності описані за видами: інтегральні, загальні, спеціальні визначають специфіку ОНП. Компетентності випускника відображають погляд роботодавця (замовника) на освітню та наукову підготовку потенційного працівника.

Основою для формулювання програмних компетентностей ОНП є перелік компетентностей стандарту вищої освіти (за наявності) за відповідною спеціальністю. Цей перелік може бути доповнений декількома (не більше 2-3) компетентностями, що визначаються специфікою потреб регіонального або секторального ринку праці (цільовий запит роботодавців).

Інтегральні та загальні компетентності визначені Національною рамкою кваліфікацій і описані за кваліфікаційними рівнями.

Програмні результати навчання визначають що здобувач вищої освіти повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення ОНП.

#### *Критерії результатів навчання:*

- результати навчання мають відповідати вимогам/очікуванням громадянського суспільства та держави;
- результати навчання мають бути релевантними відповідним програмним компетентностям;
- результати навчання мають забезпечувати достатній рівень деталізації, бути чіткими і однозначними, написаними зрозумілою мовою, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача вищої освіти;



- результати навчання мають визначати стандартні вимоги, яким повинен відповідати здобувач вищої освіти;
- результати навчання мають відповідати кваліфікаційним вимогам, бути пов'язаними із освітніми рівнями та кваліфікаційними рівнями Національної рамки кваліфікацій;
- результати навчання мають бути сформульованими нейтрально, уникаючи зайвої амбітності та суб'єктивності;
- результати навчання мають бути реалістичними з погляду часу та ресурсів, необхідних для їх досягнення;
- результати навчання повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення та визначати вимоги до присудження кредитів;
- має існувати спосіб та шкала для вимірювання ступеня досягнення результату прямими або непрямыми методами.

При розробленні програмних результатів навчання варто врахувати, що:

- результати навчання характеризують те, що здобувач вищої освіти повинен продемонструвати після успішного завершення освітньої програми (демонстрація знань, умінь, здатності виконувати тощо);
- повний набір програмних результатів навчання виражає характерні особливості ОП; якщо серед них є результати, характерні також і для інших ОП, їх доцільно виділити окремо.

Робочій групі установи під час розроблення програмних результатів навчання варто врахувати, що результати навчання характеризують те, що здобувач вищої освіти повинен продемонструвати після успішного завершення освітньої програми (демонстрація знань, умінь, здатності виконувати тощо). Кореляцію між результатами навчання і програмними компетентностями перевіряють за допомогою матриці відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання ОНП.

### *3.1.5. Визначення змісту ОНП та розроблення навчального плану.*

Визначення змісту ОНП та розроблення навчального плану необхідно проводити у наступній послідовності:

- складання переліку освітніх компонентів ОНП;
- визначення компетентностей та формулювання результатів навчання; визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання;
- обрання освітніх технологій і розроблення навчального плану;
- розроблення робочих програм навчальних дисциплін.

Робоча група установи на етапі визначення змісту ОНП та розроблення навчального плану зобов'язана:

- визначити загальний бюджет часу – обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для досягнення зазначених результатів, який необхідно розподілити;
- здійснювати структурування результатів навчання (навчальних дисциплін, інших складових навчального курсу, практик, дослідницьких проєктів, та інших відповідних навчальних заходів) і розподіляти кредити ЄКТС, необхідні для досягнення зазначених результатів;
- аналізувати узгодженість результатів навчання та програмних компетентностей, зокрема: програмних результатів навчання з

Національною рамкою кваліфікацій; програмних результатів навчання зі стандартами вищої освіти (за наявності); результатів вивчення навчальної дисципліни з програмними результатами навчання (Матриця відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам освітньої програми); дисциплінарних результатів навчання з програмними компетентностями (Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам освітньої програми); методів викладання з відповідними результатами навчання для досягнення бажаних результатів навчання; методів оцінювання відповідно з дисциплінарними та програмними результатами навчання.

Визначення кількості кредитів ЄКТС для освітнього компонента здійснюється шляхом оцінювання навантаження, необхідного для досягнення результатів навчання. Визначаючи підходи до викладання, навчання та оцінювання, проєктна (робоча) група має погодити спосіб найкращого розвитку та оцінювання компетентностей і досягнення бажаних результатів навчання, а також передбачити різноманітні підходи до навчання, викладання та оцінювання. Крім того, проєктна (робоча) група має перевірити розвиток ключових загальних і спеціальних компетентностей, а також чи всі ці компетентності охоплюються модулями ОНП, розподіл балансу навантаження нормативних (обов'язкових) та вибіркового освітніх компонентів, реалізацію чотирьох необхідних компетентностей для навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та розподіл кредитів ЄКТС згідно чинного законодавства.

Основними процедурами зовнішнього оцінювання та визнання якості ОНП є:

- акредитація освітніх програм; за акредитованою освітньою програмою ВНМУ має право на виготовлення і видачу власних документів про вищу освіту у порядку та за зразком, що визначені Вченою радою ВНМУ (п.6 ст.7 ЗУ «Про вищу освіту»);
- сертифікація освітніх програм – процедура встановлення відповідності якісних характеристик ОНП певним стандартам якості організації, що сертифікує ОНП;
- міжнародна експертиза освітніх програм – процедура оцінювання якості ОНП визнаними і авторитетними міжнародними експертами в тій науково-освітній галузі, в якій реалізується така ОНП.

Оцінювання підготовки фахівців і затребуваних компетентностей (результатів навчання) за кожною ОНП проводиться опитування (анкетування, інтерв'ювання) здобувачів, випускників і інших зацікавлених сторін.

*Основними процедурами внутрішнього оцінювання якості ОНП є:*

1. *Самооцінювання ОНП*, яке може проводитися як в рамках процедур зовнішнього оцінювання якості (акредитації будь-якого виду, міжнародної експертизи), так і з ініціативи гаранта ОНП з метою планових процедур контролю якості:

- залежно від цілей проведення самооцінювання визначають процедури і терміни його проведення;

- до проведення самооцінювання за ініціативи директора, гарантів ОНП можуть залучатися члени інших проєктних (робочих) груп, представники роботодавців, здобувачі вищої освіти, випускники, інші зовнішні стейкхолдери;
- за результатами самооцінювання оформлюється звіт.

Звіт про самооцінювання ОНП має містити висновки про якість ОНП і пропозиції щодо її вдосконалення, включаючи, за необхідності, пропозиції щодо внесення змін до ОНП, модернізації ОНП і/або прийняттю інших управлінських рішень.

Звіт за результатами самооцінювання затверджують на засіданні Вченої ради Інституту на підставі рекомендацій, наданих гарантом ОНП.

*2. Внутрішній аудит ОНП* – процедури перевірки якості різних елементів документального забезпечення ОНП з боку Інституту чи структурного підрозділу. Предметами внутрішнього аудиту можуть бути готовність ОНП до процедур зовнішнього оцінювання; якість різних документів у рамках ОНП (наприклад, робочих програм навчальних дисциплін (силабусів), робочих навчальних планів та індивідуальних планів роботи здобувачів); наявність і повнота необхідної документації в рамках ОНП та ін.

*3. Адміністративні перевірки* – процедури перевірки якості здійснення основних робочих процесів у рамках реалізації ОНП з метою встановлення їх відповідності існуючим вимогам і нормам. Наприклад, предметом адміністративної перевірки можуть бути діяльність проєктної (робочої) групи ОНП, реалізація окремих елементів (навчальних дисциплін, проєктної діяльності) у рамках ОНП, взаємодія окремих викладачів програми зі здобувачами вищої освіти, діяльність гаранта ОНП та ін. Перевірки можуть проводитися в межах компетенції науковим відділом, відділом аспірантури, гарантом ОНП. Непрямими формами оцінювання та визнання якості ОНП є різні процедури і форми оцінювання якості підготовки випускників і здобувачів вищої освіти за ОНП. До них належать – незалежні випробування/складання зовнішніх іспитів за різними елементами ОНП здобувачами вищої освіти і/або випускниками, участь у професійних і наукових конкурсах, конференціях, отримання наукових і професійних премій здобувачами вищої освіти та випускниками ОНП, дослідження кар'єрних траєкторій і працевлаштування випускників та ін.

### *3.1.7. Затвердження ОНП.*

Всі нові ОНП мають єдиний порядок затвердження, що включає їх послідовний розгляд: проєктною (робочою) групою, громадське обговорення, Вченою радою. Проєктна (робоча) група повинна здійснити перевірку збалансованості ОНП, зокрема перевірити, чи розроблена програма збалансована, чи кредити присвоєно раціонально, чи здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії здатні завершити окремі дисципліни та всю ОНП, вклавшись у визначений час; крім того, проєктна (робоча) група повинна перевірити повноту документального забезпечення ОНП; позитивне рішення проєктної (робочої) групи є підставою для передачі матеріалів, доповнених пропозиціями від будь-яких освітніх стейкхолдерів при громадському

обговоренні, що є підставою для передачі матеріалів на засідання Вченої ради Інституту, затвердження ОНП відбувається на засіданні Вченої ради.

### **3.2. Порядок відкриття та закриття ОНП**

#### *3.2.1. Відкриття ОНП*

Набір вступників на ОНП здійснює приймальна комісія Інституту відповідно до Правил прийому. Вступ відбувається при наявності ліцензії на здійснення освітньої діяльності на певному рівні вищої освіти за певною спеціальністю.

#### *3.2.2. Закриття ОНП*

Рішення про закриття освітньо-наукової програми приймає Вчена рада Інституту.

Освітньо-наукова програма може бути закрита з наступних причин:

- у разі відсутності набору здобувачів вищої освіти на навчання протягом 4 років за новою освітньо-науковою програмою та відсутності здобувачів вищої освіти, які навчаються за відповідною ОНП (за поданням керівника проектної (робочої) групи (гаранта освітньої програми));
- у разі перегляду ОНП, що призвело до зміни її назви;
- за результатами зовнішньої або внутрішньої оцінки якості ОНП та освітньої діяльності.

## **4. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ, УПРАВЛІННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ (УДОСКОНАЛЕННЯ) ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**

### **4.1. Порядок реалізації ОНП**

Порядок реалізації ОНП визначається «Положенням про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті. Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік складається розклад за ОНП. У розкладі обумовлюються щорічні особливості організації освітнього процесу для ОНП та зміст варіативної частини на кожен семестр.

### **4.2. Управління ОНП**

Управління ОНП здійснюється на академічному та адміністративному рівнях.

#### *4.2.1. Адміністративне управління:*

Адміністративне управління ОНП здійснює наукова частина Інституту. До функцій адміністративного управління ОНП належать:

- організація та управління матеріально-технічним та інфраструктурним забезпеченням ОНП;
- інформаційне та навчально-методичне забезпечення ОНП в частині надання доступу до інформаційних, бібліотечних та інших загальних ресурсів Інституту;
- профорієнтаційна діяльність з потенційними вступниками ОНП;

- взаємодія з випускниками, роботодавцями, професіоналами тощо;
- координація забезпечення якості ОНП;
- організація проведення самоаналізу ОНП.

#### 4.2.2. Академічне управління:

На рівні ОНП академічне управління здійснює гарант освітньої програми. Завданнями академічного управління є:

- організація колегіального розроблення ОНП;
- контроль якості роботи викладачів ОНП;
- аналіз і впровадження кращого досвіду світової та вітчизняної вищої освіти в зміст і технологію реалізації ОНП;
- взаємодія з науково-дослідними підрозділами Інституту з питань проєктної, дослідницької роботи, практичної підготовки здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня;
- виявлення здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня, схильних до академічної кар'єри, і організація роботи з ними;
- взаємодія з роботодавцями та випускниками ОНП для уточнення вимог до компетентностей випускника, оцінювання обраних технологій реалізації ОНП і якості підготовки випускників;
- підготовка ОНП до процедур оцінювання якості (включаючи акредитацію).

### 4.3. Моніторинг ОНП

Моніторинг ОНП здійснюють для встановлення рівня досяжності визначених результатів навчання та розрахованого навчального навантаження. Моніторинг зазвичай здійснює проєктна (робоча) група. До нього можуть долучати експертів: наукових та науково-педагогічних працівників, професіоналів-практиків, здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших зовнішніх експертів (за попередньою згодою). Суттєвим елементом для перевірки та перегляду призначення кредитів є зворотний зв'язок від зацікавлених сторін.

Моніторинг задоволеності здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня ОНП здійснюється шляхом проведення анкетування, бліц-опитувань тощо за ініціативи гаранта ОНП, членів проєктної (робочої) групи ОНП.

За результатами моніторингу складається звіт, який подається на розгляд до Вченої ради Інституту.

Основні критерії забезпечення якості ОНП:

- виконується відповідно до Статуту Інституту;
- сприяє виконанню місії та досягнення її цілей;
- враховує потреби ринку праці та цільової групи;
- пов'язана з конкретною професією;
- назва узгоджується зі змістом;
- використовувані методи і форма навчання, у тому числі обсяг самостійної роботи та практики, сприяють досягненню цілей ОНП;

- цілі і результати навчання сформульовано у такий спосіб, щоб слугувати основою для оцінювання знань і навичок випускників цієї ОНП;
- цілі і результати навчання є адекватними і порівнюваними з результатами навчання третього рівня вищої освіти;
- цілі і результати відповідають вимогам і тенденціям законодавства, що регулює відповідну професійну сферу та рівень освіти;
- практична робота, що необхідна для досягнення результатів навчання, забезпечує набуття і застосування здобувачами вищої освіти ефективних методів роботи.

#### **4.4. Розвиток ОНП та вимоги до викладачів програми**

##### *4.4.1. Вимоги до розвитку ОНП*

Вимоги до розвитку ОНП та структурних підрозділів, що її реалізують:

- розвиток є безперервним процесом;
- до розвитку ОНП залучено здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, роботодавців та інші зацікавлені сторони;
- наукові, науково-педагогічні працівники ознайомлені з цілями ОНП та їхньою роллю в досягненні цих цілей;
- для усунення недоліків ОНП складено та реалізується відповідний план дій;
- система зворотного зв'язку (за участю здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців, викладачів) є ефективною, а її результати прикладними;
- кваліфікація викладачів ОНП відповідає вимогам, встановленим законодавством;
- викладачі ОНП мають відповідний рівень викладацької компетентності;
- викладачі ОНП беруть участь у дослідженнях і розробках;
- викладачі ОНП співпрацюють із зацікавленими особами поза межами Інституту;
- система розвитку персоналу є ефективною: викладачі ОНП мають можливості для самовдосконалення та саморозвитку, застосовуються інші методи розвитку персоналу;
- викладачі програм регулярно використовують у подальшому свої знання та навички поза Інституту і беруть участь у науково-практичних заходах;
- вимоги для вступу базуються на якостях, необхідних для досягнення результатів навчання даної ОНП;
- система консультування здобувачів вищої освіти (щодо навчання, кар'єри тощо) є ефективною;
- оцінювання результатів навчання включає в себе зворотний зв'язок здобувачів вищої освіти, який підтримує їх розвиток;
- здобувачі вищої освіти беруть участь у програмах міжнародної мобільності;
- здобувачів вищої освіти залучено до процесу прийняття рішень на різних інституційних рівнях.

##### *4.4.2. Фінансові ресурси щодо реалізації ОНП:*

Фінансові ресурси Інституту щодо реалізації ОНП повинні відповідати наступним критеріям:

- бути достатніми для забезпечення ОНП;
- бути достатніми для діяльності з розвитку ОНП;
- бути достатніми для підтримання розвитку науково-педагогічних та наукових працівників програми;
- бути достатніми для підтримки досягнення здобувачами відповідних програмних результатів навчання (публікація статей, монографій, наукових тез тощо);
- фінансові дані, що характеризують економічну сталість і є доступними для громадськості.

#### *4.4.3. Навчальне середовище Інституту:*

- включає навчальні приміщення та наукові лабораторії, що необхідні для проведення навчання, досліджень;
- має достатній потенціал, враховуючи кількісний склад здобувачів вищої освіти;
- обладнане відповідно до сучасних вимог (відео-проектори, Інтернет тощо).

#### *4.4.4. Критерії сталості щодо якості і ресурсів:*

- Інститут регулярно планує свій розвиток;
- Інститут має перспективний план розвитку, супроводжуваний планом дій для забезпечення сталості в установі;
- реалізація плану дій аналізується і результати аналізу формують основу для планування наступного періоду розвитку.

## **4.5. Перегляд ОНП**

Перегляд ОНП з метою її удосконалення здійснюють у формах оновлення або модернізації.

### *4.5.1. Оновлення ОНП*

ОНП оновлюють у частині всіх компонентів, крім місії (цілей) по мірі необхідності. Діючу ОНП переглядають щонайменше 1 раз у терміни її дії не пізніше ніж за 1 семестр до її завершення. Підставою для оновлення ОНП можуть виступати:

- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми та / або робочої групи ОНП;
- результати оцінювання якості ОНП;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації ОНП.

Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОНП (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик та ін.).

Якщо зібрана інформація показує розбіжність між передбаченим навантаженням і часом, який фактично необхідний більшості здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для досягнення визначених результатів навчання, необхідно переглянути

навчальне навантаження, кредити, результати навчання або заходи та методи навчання й викладання. Це може також потребувати перепроєктування ОНП та її освітніх компонентів. Навчальні плани підлягають моніторингу та періодичному перегляду (не рідше одного разу на повний курс навчання за ОНП).

Підставою для розроблення нових навчальних планів є:

- затвердження нових галузевих стандартів вищої освіти;
- внесення змін до циклу дисциплін вільного вибору здобувача вищої освіти третього освітньо-наукового рівня (за рішенням Вченої ради Інституту).

#### *4.5.2. Модернізація ОНП*

Модернізація ОНП має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж у разі планового оновлення. Зміна виду ОНП також є модернізацією.

Модернізацію ОНП можна проводити:

- з ініціативи керівництва установи, наукового відділу, в разі отримання незадовільних висновків про її якість в результаті самоаналізу або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня;
- з ініціативи гаранта освітньої програми за відсутності набору вступників на ОНП;
- за наявності висновків про недостатньо високу якість ОНП за результатами різних процедур оцінювання якості ОНП;
- з ініціативи проєктної (робочої) групи з метою врахування змін, що відбулися в науковому професійному полі, в яких реалізується ОНП, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці. Бажано залучати до модернізації освітніх програм представників ключових роботодавців, зовнішніх стосовно даної ОНП експертів (як з професійної спільноти Інституту, так і незалежних). Модернізована ОНП разом з обґрунтуванням внесених до неї змін має пройти затвердження в порядку, визначеному цим Положенням. Повторне затвердження ОНП відбувається з ініціативи гаранта ОНП в разі її значного оновлення. Значним вважають оновлення ОНП (складу дисциплін, практик і їх обсягу в кредитах ЄКТС) більш ніж на 50 %.

## **5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ**

5.1. Усі зміни та доповнення або нова редакція Положення розглядаються та приймаються на засіданні Вченої ради та затверджуються директором установи.

5.2. При затвердженні нової редакції Положення, попереднє втрачає чинність.